

Lovforslag nr. L 151. Fremsat den 15. december 1988 af socialministeren (Aase Olesen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social pension.

(Ændring af rådighedsbeløbet til personligt tillæg m.v.)

§ 1

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 624 af 28. september 1987, som ændret ved lov nr. 868 af 23. december 1987, lov nr. 869 af 23. december 1987, § 1 i lov nr. 128 af 12. marts 1988 og § 1 i lov nr. 353 af 1. juli 1988, foretages følgende ændringer:

1. I § 38 indsættes efter »pension«: »herunder om størrelsen af personligt tillæg«.

2. I § 49, stk. 3, ændres »2.450 kr.« til: »2.276 kr.«, »2.036 kr.« til: »1.891 kr.« og »modtog fuldt pensionstillæg fra kommunen.« til: »kunne modtage et fuldt personligt tillæg, jf. § 29, stk. 3.«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. april 1989. § 1, nr. 2, har dog virkning fra den 1. januar 1989.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov nr. 217 af 16. maj 1984 om social pension (Folketingstidende 1983-84, 2. samling, sp. 133, 612, 5357, 5776; tillæg A, sp. 663; tillæg B, sp. 331; tillæg C, sp. 231), er senest bekendtgjort ved lovebekendtgørelse nr. 624 af 28. september 1987.

Det foreslås, at beregningen af rådighedsbeløbet for de enkelte kommuner ændres fra at være efter antallet af pensionister med *fuldt pensionstillæg* til efter antallet af pensionister, der kunne få *fuldt personligt tillæg*.

Rådighedsbeløbet, der angiver det højeste beløb for refusion af udgifter til personligt tillæg efter lovens § 17, stk. 1 og 3, har hidtil været beregnet efter et i loven nævnt beløb ganget med antallet af pensionister, der modtog fuldt pensionstillæg.

Efter Folketingets vedtagelse af den såkaldte samspilsløsning, jf. lov nr. 390 af 10. juni 1987, vil aftrapningen af ydelserne grundbeløb, pensionstillæg og personligt tillæg blive omlagt, således at ydelserne fremtidigt vil blive aftrappet i forlængelse af hinanden.

Efter samspilsløsningen skulle forbedringerne gennemføres trinvis i perioden 1988-1995. Blandt andet skulle beregningen af pensionstillæg ændres med virkning fra 1991 - og løbende indtil 1995.

Samspilsløsningen blev yderligere forbedret og fremrykket ved ændringen af pensionsloven af 12. marts 1988 (satsforhøjelser m.v.). Udover at nogle af fradragsbeløbene hermed blev yderligere forhøjet, blev den del af samspilsløsningen, der vedrører pensions-tillægget, fremrykket, således at den nu gradvis får virkning i perioden 1989-1993.

Indtægtsgrænsen/fradragsbeløbet for fuldt pensionstillæg er for øjeblikket på 10.200 kr. for enlige og 14.900 kr. årlig for gifte pensionister. Efter fremrykningen af samspilsløsningen vil fradragsbeløbene fra 1. januar 1989 blive forhøjet til 15.000 kr. for enlige og 30.000 kr. årlig for gifte pensionister. Hvert år frem til 1993 vil fradragsbeløbene yderligere blive forhøjet med henholdsvis 7.000 kr. og 14.000 kr. for enlige/gifte, således at fradragsbeløbene for pen-

sionstillæg den 1. januar 1993 vil udgøre 43.000 kr. for enlige og 86.000 kr. for gifte pensionister.

Fremrykningen af samspilsløsningen medfører således, at antallet af pensionister med fuldt pensionstillæg vil stige fra den 1. januar 1989 - og hvert år frem til 1. januar 1993.

Rådighedsbeløbet til personligt tillæg vil alene på grund af beregningsmetoden, antal pensionister med fuldt pensionstillæg, stige tilsvarende - uafhængigt af, at antallet af pensionister, der kunne få personligt tillæg, vil være stort set uforandret.

Samspilsløsningen har medført, at det er blevet muligt at afgrænse kredsen af pensionister, der har mulighed for at modtage personligt tillæg, da tildelte personlige tillæg skal beregnes efter den enkelte pensionists personlige tillægsprocent. Om beregningen af tillægsprocenten henvises til bemærkningerne til forslagens § 1, nr. 1.

Som nævnt ovenfor medfører samspilsløsningen blandt andet, at pensionstillæg først påbegyndes aftrappet, efter at det personlige tillæg er aftrappet fuldt ud. Samspilsløsningen medfører således, at gruppen af pensionister med henholdsvis fuldt personligt tillæg og fuldt pensionstillæg kan adskilles. Da rådighedsbeløb til personligt tillæg iøvrigt bør fastsættes efter størrelsen af den gruppe pensionister, der er omfattet af disse regler, foreslås det, at de enkelte kommuners rådighedsbeløb til personligt tillæg i fremtiden gøres afhængigt af antallet af pensionister, der kan modtage fuldt personligt tillæg.

Rådighedsbeløbet fastsættes herefter efter den enkelte kommunes antal af pensionister, der efter beregningsreglerne kunne modtage et fuldt personligt tillæg, d.v.s.: at de pågældende pensionister har en personlig tillægsprocent på 100.

Samtidig foreslås, at det i pensionsloven præciseres, at der efter bemyndigelsesbestemmelsen i § 38, hvorefter chefen for Sikringsstyrelsen kan fastsætte regler om udbetaling af pension, også kan fastsættes regler om størrelsen af personligt tillæg.

Det er hensigten nu at anvende bemyndigelsen til at fastsætte regler om beløbets størrelse, en bagatelgrænse, ved beregning af tillægget til medicinudgifter for at reducere de administrative ulemper, der er for-

F. t. l. vedr. social pension

bundet, med at skulle opkræve en lille egenbetaling fra pensionisten og med at skulle udbetale meget små beløb som personligt tillæg. For pensionisterne opnås hermed, at der ikke skal betales bagatelagtige beløb for medicin, når der udbetales personligt tillæg til udgifter af denne art.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget om, at chefen for Sikringsstyrelsen kan fastsætte regler om udbetaling af personligt tillæg m.v., vil medføre, at der fastsættes regler, hvorved kommunerne og apotekerne vil få begrænset antallet af udbetalinger/opkrævninger med bagatelagtige beløb ved udbetaling af hjælp til medicinudgifter.

Med gennemførelsen af samspilsløsningen stiger antallet af pensionister med fuldt pensionstillæg. I januar 1988 var der 440.500 pensionister med fuldt pensionstillæg. Dette antal stiger fra 1989 frem til 1993, da fradragsbeløbene ved beregning af pensionstillæg forhøjes hvert år frem til og med 1993. Det skønnes, at der i 1989 vil være ca. 525.000 pensionister med fuldt pensionstillæg stigende til knap 700.000 i 1993.

Med den gældende lov ville det samlede rådighedsbeløb som følge af samspilsløsningen stige med ca. 120 mill. kr. i 1989, 240 mill. kr. i 1990, 320 mill. kr. i 1991, 400 mill. kr. i 1992 og ca. 460 mill. kr. i 1993. Disse tal angiver den maksimale udgift for det offentlige, da den faktiske udgift afhænger af kommunernes udnyttelsesprocent.

Efter forslaget ændres beregningsfaktoren ved beregning af det samlede rådighedsbeløb til antallet af pensionister med en personlig tillægsprocent på 100. Antallet af pensionister med personlig tillægsprocent på 100 skønnes til ca. 507.000 i 1989. Antallet af pensionister med fuldt pensionstillæg i 1989 uden samspilsløsningens gennemførelse, men inklusiv virkningen af det nye indkomstgrundlag, ville have været ca. 471.000. For at undgå en stigning i det samlede rådighedsbeløb skal rådighedsbeløbet med den nye beregningsfaktor formindskes forholdsmæssigt. Det ny rådighedsbeløb bliver 2.276 kr. i hovedstadsområdet og 1.891 kr. i det øvrige land.

227 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

Antallet af pensionister med personlig tillægsprocent på 100 forventes at være nogenlunde konstant i perioden frem til 1993 og det samlede rådighedsbeløb vil være godt 1.100 mill. kr. (pristal 100) i hele perioden.

Forslaget om den administrative bemyndigelse til fastsættelse af en bagatelgrænse for udbetaling af personligt tillæg til medicin skønnes at være økonomisk neutralt, da fordelingen af personlige tillægsprocenter i intervallet 99 pct. - 1 pct. er meget jævn.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Socialministeriet er bl.a. af Danmarks Apotekerforening blevet gjort opmærksom på, at samspilsløsningens nye regler om beregning af personligt tillæg, der trådte i kraft den 1. januar 1988, har medført uforholdsmæssige ulemper ved opkrævningen af små beløb, der enten skal betales af pensionisten eller skal dækkes af kommunens socialforvaltning som personligt tillæg.

De nye regler om personligt tillæg medfører, at den tildelte hjælp til dækning af medicinudgifter skal beregnes efter pensionistens personlige tillægsprocent. Tillægsprocenten fastsættes på grundlag af størrelsen af indtægterne ved siden af pensionen.

Er ekstraintdægterne på eller mindre end 10.600 kr. og 16.000 kr. årlig for henholdsvis enlige og gifte pensionister er tillægsprocenten 100. D.v.s. at pensionisten kan få den fulde ydelse, der kan udbetales som personligt tillæg.

I intervallet 10.600 - 40.600 kr. og 16.000 - 61.000 kr. for enlige/gifte pensionister nedsættes tillægsprocenten forholdsmæssigt, jf. lovens § 31, stk. 3.

Pensionister med ekstraintdægter på over 40.600 kr./61.000 kr. årlig har en personlig tillægsprocent på 0.

Den del, egenandelen, som pensionisten selv skal betale for f.eks. medicin varierer efter størrelsen af såvel den personlige tillægsprocent som medicinudgiften. Pensionistens egenandel kan i visse tilfælde derfor blive meget lav.

Tilsvarende kan det forekomme, at hjælpen til medicin, det personlige tillæg, bliver af meget begrænset størrelse.

Det er derfor hensigten nu at anvende forslaget bemyndigelsesbestemmelse til administrativt at fastsætte bagatelgrænser for det beløb, der kan ydes som personligt tillæg til medicinudgifter. Den samme grænse vil blive anvendt, hvis pensionistens egenan-

del svarer til bagatelgrænsen, således at også den bagatelagtige egenandel i givet fald ydes som personligt tillæg til pensionisten.

For hjælp til medicinudgifter påtænkes fastsat en grænse, der for tiden kan udgøre ca. 3 kr. pr. præparat ("lægeordineret lægemiddel").

Forslaget vedrører alene størrelsen af det beløb, der kan udbetales, efter at det tildelte personlige tillæg er beregnet. Med forslaget ændres der således ikke iøvrigt ved det sociale udvalgs kompetence til at fastsætte størrelsen af beløbet for fuldt personligt tillæg.

Til nr. 2

Rådighedsbeløbet til dækning af udgifter til personligt tillæg efter lovens § 17, stk. 1 og 3, fastsættes efter de gældende regler for hver enkel kommune

med et bestemt beløb gange antallet af pensionister, som modtager fuldt pensionstillæg.

Indtægtsgrænsen for fuldt pensionstillæg er i 1988 på 10.200 kr. for enlige og 14.900 kr. årlig for gifte pensionister, jf. lovens § 29, stk. 2.

Efter forslaget skal rådighedsbeløbet beregnes efter antallet af pensionister, der har en personlig tillægsprocent på 100. En tillægsprocent af denne størrelse fastsættes for pensionister med ekstrairindtægter på eller mindre end 10.600 kr. og 16.000 kr. årlig for henholdsvis enlige og gifte (1988), jf. lovens § 29, stk. 3.

For 1988 er fradragsbeløbene for pensionstillæg og personligt tillæg således stort set sammenfaldende, men fra og med 1. januar 1989 vil fradragsbeløbene i overensstemmelse med samspilsløsningen udvikle sig forskelligt.

Der henvises iøvrigt til forslaget almindelige bemærkninger.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. I § 38 indsættes efter »pension«: », herunder om størrelsen af personligt tillæg«.

§ 38. Chefen for Sikringsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om udbetaling af pension.

2. I § 49, stk. 3, ændres »2.450 kr.« til: »2.276 kr.«, »2.036 kr.« til: »1.891 kr.« og »modtog fuldt pensionstillæg fra kommunen.« til: »kun-

ne modtage et fuldt personligt tillæg, jf. § 29, stk. 3.«.

§ 49. — — —

Stk. 3. Til personlige tillæg efter § 17, stk. 1 og 3, kan det sociale udvalg anvende et rådighedsbeløb på 2.450 kr. årlig i hovedstadsområdet og 2.036 kr. årlig i det øvrige land ganget med antallet af personer, som den 1. januar i samme regnskabsår modtog fuldt pensionstillæg fra kommunen.